

WESTERN

205

- 1990

L. Robinson

Glajm Raskin

**RAZORUŽANI
REVOLVERAŠI**

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
S. JOVANOVIĆ

Lektor
E. MARKOVIĆ

*davačko i štamparsko preduzeće u društvenoj
Vojvodanskih brigada 7. telefon 021 621-555*
● *Direktor „Dnevnika“ Dušan Tomić* ● *Za iz-*
vorni urednik: Milorad Predojević ● *Grafič-*
Sekretar redakcije Zdenka Karabasil ●

ISSN 0353—5916

L. Robinson

Glajm Raskin

RAZORUŽANI REVOLVERAŠI

-Sine... sine... — teškom mukom izgovarao je Horas Raskin. Njegov sin, koji je, obliven krvlju, ležao nekoliko metara dalje od njega, nije davao znake života.

Horas je osećao da i njega snaga izdaje; u glavi mu je brujalo i bubnjalo, i osećao je mučninu. Pokušao je da se pomeri i približi sinu.

Nije mogao.

Žestoki bol koji je osećao u desnoj nozi, ukazivao je na to da nije ranjen samo u glavu; krv koja mu se slivala sa rane onemogućila mu je da gleda na oba oka.

Njegov dvadeset dvogodišnji sin takođe je bio ranjen na dva mesta.

Iz položaja u kom je Horas Raskin trenutno bio, video je kako se mladićeva košulja natopila krvlju; bile su to dve velike mrlje koje su se postepeno stapale u jednu.

U ušima mu je još odzvanjao eho hitaca koje su ispalili nepoznati napadači.

Ophrvan bolom, zbog sina, pokušao je da se seti šta je prethodilo njihovom ranjavanju.

Znao je da mladić nije bio kod kuće kada su banditi pucali u njega.

Nastojao je da se seti likova bandita, ali, kao kroz maglu, video je samo cevi pušaka i ruke sa revolverima.

Sve se odigralo munjevitom brzinom, u magnovenju, i mislio je samo na to kako da zaštiti sebe i ćerku, jer samo njih dvoje bili su u blizini kuće kada su nepoznati naišli.

Da li je ona sada u kući, pitao se. Okrenuo je glavu prema vratima.

Devojka je ležala na zemlji, u lokvi krvi, pocepane haljine. Poslednje što je pomislio, bilo je: silovali su je i ubili!

Hteo je da viče, da urla, ali nije imao snage. Sve više je tonuo u mrak. Ćerka je bila daleko od njega — možda desetak jardi — i zato se naprezao da se približi makar sinu.

Stravično kreštanje lešinara nateralo ga je da skupi snagu i da pokretima ramena i bokova pokuša da se približi nepomičnom mladiću.

Beskrajno sporo, vukao se prema njemu, ostavljajući za sobom krvavi trag.

— Sine... reci nešto... reci da nisi umro... spasi sestru... ako je još živa...

Ali, mladić je i dalje ležao, a dve crvene mrlje na njegovoj košulji i dalje su se širile i najзад stopile u jednu. Mladićeve ruke bile su raširene, dlanovi okrenuti nagore.

Horas Raskin uspeo je da podigne glavu i da je spusti na mladićeve grudi.

Otkucaje srca nije čuo.

U jednom trenutku, učinilo mu se da čuje nešto, ali onda shvati da to pulsira u njegovoj sopstvenoj glavi.

Poželeo je da umre.

Bio je siguran da je na pragu smrti i da nema šanse da preživi ranjavanje u glavu i u butinu.

Znao je da će ubrzo iskrvariti i umreti.

A i čemu da živi, ako nema više njegovog sina i njegove kćeri?

To mu je bila poslednja misao.

Glava mu je klonula, a pred očima mu se sasvim smrklo.

*

Na sredini između dva teška zastora, u sobu je dopirao tračak sunca i osvetljivao je usku traku do kreveta. Pogled čoveka koji je ležao u postelji lutao je po prostoriji.

On se priđiže.

Gledao je u prozor...

Jutro. Konstatovao je da je upravo svanulo, da se razdanjuje.

Vladala je neka neobična tišina.

Gde sam, pitao se čovek.

Nije znao. Sa užasom je, potom, zaključio da ne zna da li je kod svoje kuće. *Kako izgleda moja kuća, pitao se. Da li ovde ima još nekoga?*

Na ovo poslednje pitanje, odgovor mu se nametnuo sam.

Čuo je kako se vrata otvaraju i pogledao je prema njima.

Ugledao je omanjeg čoveka pro sede kose, u plavoj flanelskoj košulji i somotskim pantalonama.

— O, najzad... — izgovorio je došljak. — Kako se osećate?

Prišao je krevetu.

— Da li vam je dobro?

Čovek je ćutao.

Šta je sa mnom? Zašto se ne bih osećao dobro? Tako sam staložen...

— Da, dobro mi je... a zašto pitate?

Čovek se zagleda u njega kao da nije shvatio pitanje.

— Pitam vas zato što ste bili veoma bolesni. Nisam verovao da ćete se izvući.

— Iz čega?

On ne zna, prostruja kroz glavu domaćina.

— Izvadio sam vam dva metka, jedan iz glave, drugi iz butine. Na sreću, onaj u glavi bio je tek nekoliko centimetara ispod površine. Probio je kost, ali izgleda da nije jako ošteti mozak, inače sada ne biste mogli da govorite.

Imao sam metak u glavi i nozi? Ništa me ne boli, dobro mi je...

— Gde sam to zaradio? Je li rat završen?

— Nije bilo rata. Rat je završen odavno, pre mnogo, mnogo godina. Bili ste ranjeni, ali ne znam ni gde, ni ko vas je ranio. To ćete vi bolje znati. Kako se zovete?

Tajac.

— Kako se zovete?

— Koliko imam godina? Jesam li mlad?

— Rekao bih da vam je između četrdeset i pet i pedeset godina. Otprilike kao meni. Meni je četrdeset i osam.

— Kako sam dospeo kod vas?

— Doneli su vas neki ljudi, čiji je karavan prolazio ovuda. Bili ste u njihovim kolima. Mlađi braćni par, sa troje male dece. Tražili su doktora, i moji sugrađani su ih uputili kod mene.

— Kada je to bilo?

— Pre dve nedelje.

— Zar dve nedelje nisam dolazio k sebi?

— Da. Sada prvi put pričam sa vama. Prvi put ste se sasvim probudili. Bilo je trenutaka kada ste govorili, ali nevezano i nerazumljivo. Ništa nisam mogao ni da shvatim, ni da zaključim iz tih vaših reči.

— Rekli su gde su me našli?

— Ništa nisu kazali. Žurili su da se pridruže karavanu i najglavnije im je bilo da vas ostave kod doktora, kod mene, da bih ja uradio za vas sve što je u mojoj moći.

— Gospode... U kom mestu smo sada?

— Ovo je Čisbern, Arizona. Da li vam to nešto znači?

— Ne... Jesam li ja iz Čisberna?

— Niste, sigurno. Poznavao bih vas. Niste ni iz bliže, ni dalje okoline. Znam sve ljude u ovom kraju, jer tu živim oduvek, tu sam se rodio.

— Šta će biti sa mnom?

— Ne znam... Morate se setiti ko ste, odakle ste i kako ste nastradali. Možda vas neko kod kuće čeka, možda vas traži žena, vaša deca, ako ih imate...

— Ništa ne znam... žena... ne mogu da se setim nijedne žene... Nikoga ne mogu da se setim.

— Pokušajte da ustanete. Stanite na noge.

— A kako se vi zovete?

— O, izvinite, nisam vam se ni predstavio... Znate, pošto ste u mojoj kući već dve nedelje, nekako mi se čini kao da se poznajemo, pa sam sasvim zaboravio da treba da vam se predstavim. Ja sam lekar, a ime mi je Sesil. Sesil Voterlajn... U kući živim sam. Do sada se nisam ženio, nemam nikoga osim brata koji živi u Feniksu.

— Sesil Voterlajn... Mogu da vas zovem Sesil?

— Razume se. Ali kako ja da zovem vas?

— Ne znam. Dajte mi neko ime... Hoću li se ikada setiti ko sam?

— Možda hoćete. Mislim da se kod vas ne radi o organskom oštećenju, odnosno o njegovim posledicama. Pre bih rekao da ste doživeli šok i da je zbog toga kod vas nastupilo ovo stanje. Da li se ičega sećate iz svog života? Nekog svog prijatelja, mesta u kom ste živeli?

— Ničega ne mogu da se setim...

— Onda je kod vas posredi totalna amnezija. Postoji i delimična, kada se čovek seća ponečeg, ili se seća svega osim događaja koji ga je šokirao ili zbog kog mu je mozak oštećen.

— Sesile... molim vas, dajte mi neko ime... osećam se tako bespomoćno...

Doktor se nasmeja.

— Setićete se vi. Danas ili sut

— To ne znam, ali ipak verujem da je živ. Taj momak bio je iz Škotske. U Americi je bio kod strica, a mislim da je govorio da će se vratiti u Škotsku kada bude lekar...

— Dobro... neka budem Džilbert Elsej... Sesile, šta ću kada sasvim ozdravim?

— To ćete odlučiti sami.

— Ali... ja nemam ništa. Nemam ovde. Možda negde imam zemlju, kuću... farmu... Kako to da saznam?

— Ne znam. Ali, nemojte da mislite na to. Imamo vremena. Za sada, glavno je da ste preživeli.

— Ako bih ostao ovde, u...

— Čisbern.

Sledeće godine njegovog boravka u Čisbernu, na izborima, Džilbert Elsej je bio jedan od kandidata za člana gradskog saveta.

Dobio je dovoljan broj glasova i tako postao jedan od ljudi koji su odlučivali o sudbini grada.

Budući da je bio pošten i pravedan čovek, njegov ugled je sve više rastao i nije bilo građana Čisberna koji ne bi bio prijateljski raspoložen prema njemu.

Te godine, doktor Sesil Voterlajn, njegov spasilac i prijatelj, teško se razboleo. Svaki slobodan trenutak, Elsej je provodio u njegovoj kući, negujući ga revnosno, u želji da mu uzvрати ono što je doktor nekada tako dobronamerno činio za njega.

Doktor je sve više kopneo i uskoro je bilo jasno da neće preživeti.

— Pošto prevoz? — upita jedan od njih.

Sva trojica su bili dobro naoružani — imali su koltove, a jedan od njih i vinčesterku.

— Dvadeset centi po čovjeku, a trideset po konju — odgovorio je Horas Raskin.

Onaj koji ga je pitao za cenu, pogleda niz reku, zatim na dugu obalu.

Druga dvojica su sedeli mirno i gledali u Raskina.

— Mnogo je — reče došljak. — Na ovom mestu reka je široka najviše pedeset jardi.

Raskin mirno odgovori:

— Ako je tako, možete je i preplivati. Ne morate da je pređete skelom.

ku na zemlju. Ona se otimala i vrištala, ali joj to nije pomoglo.

— Šta misliš, je li gotov? — upita jedan od njih.

Drugi, koji je stajao na obali, pogleda u Horasa Raskina, pa odgovori:

— Čini mi se da jeste. U svakom slučaju, neće pobeći. Pobrinuću se za to. . .

On nanišani i ponovo zapuca.

Devojka je čula pucanj i videla da je njen otac na zemlji, ranjen.

Uto su i ona dvojica stigla do nje.

— Imaš prednost, Rabi. Prvi si stigao do nje. A ti, golubice, prestani da se ot

žak udarac; otac mu je po svoj prilici mrtav, a ona trojica izmrcvarili su njegovu sestru.

Da li će se jadna Etel ikada povratiti od tog šoka, pomislio je.

Samo da je imao neko oružje, ubio bi svu trojicu, jer u tom trenutku nijedan od njih nije video ništa drugo osim svog zadovoljstva.

Etel je ležala nepomično, jecajući.

Sada su sva trojica ustala sa zemlje; više nije bilo potrebe da drže devojkicu. Uradili su ono što su hteli, a ona se više nije otimala.

Glajm ih je iz svog skrovišta posmatrao s mržnjom, nastojeći, ipak, da koliko-toliko vidi njihova lica. Zakleo se da će

zbrinuo ti rane, i ti si sada došao k sebi. Kako se zoveš?

— Glajm Raskin... — odgovorio je mladić.

Gledao je u ljude oko sebe, a onda mu se u svest vratila slika njegove sestre i oca.

Oboje je poslednji put video tamo, pred kućom, u krvi. Za oca je bio siguran da je mrtav, ali, što se tiče sestre, još je u njemu tinjala nada da je živa.

— Vi ste me našli u reci? — upitao je Glajm.

— Juče, kada smo prolazili pored Vošborda, nešto oko četiri milje od poslednjih kuća, videli smo telo u reci, nedaleko od obale. Pomislili smo da se neko utopio, ali odmah smo videli da je voda crvena od krvi. Mislili

Glajm prekide doktorove reči:

— Moj otac više nije živ... ubili su ga...

Marlej opet stade pred Glajma.

— Šta kažeš?! Neko je ubio Raskina?!

— Da... — jedva čujno izgovori mladi Raskin.

— Sada mi je jasno — reče vlasnik kompanije. — Neko je napao tvoju porodicu. Pucali su u sve vas, tebe su možda bacili u reku, misleći da si mrtav... Malopre nisi odgovorio na pitanje šta ti je sa sestrom. Da li su ubili i nju?

— Video sam da su pucali u nju — smogao je snage Glajm. — Odmah potom pucali su u mene i ne znam šta je sa njom... Oca su ubili pe nego što sam ja stigao.

— Tu je. Uđi u kuću.

Glajm je krenuo prema vratima; stigao je do stepenica kada su se vrata otvorila a na njima se pojavio Erih Ronkorn, čovek dobroćudnog lica, kog je Glajm poznavao otkada zna za sebe.

Kao najbliži susedi, Raskinovi i Ronkornovi slagali su se dobro, savetovali se i saradivali kad god je za to iskrsla potreba.

Praznike su slavili zajedno, tim pre što je i Ronkorn imao troje dece Glajmovih i Etelinih godina.

Kada je video Glajma, Erih Ronkorn je bio vidno iznenađen.

Zagrlio je mladića i obojica su kratko vreme ćutali, stisnutih zuba.

Ronkorn je najzad rekao:

će da te ubiju. Kažeš da si video njihova lica...

— Video sam ih i dobro zapamtio...

— Vaša skela pronađena je sledećeg dana, na drugoj obali, desetak milja uzvodno. Razmišljao sam šta da radim sa njom, a onda je Porters predložio da bude kod njega, da je koristi dok se ne pojavi neko od vas. Pedeset odsto novca koji je zaradio pripada tebi. Idi kod njega i uzmi ga... Nameravaš da nastaviš posao koji je obavljao tvoj otac?

— Za sada ne, čika Erih. Ne mogu da mirujem dok ne potražim onu trojicu, makar ih tražio celoga života. A kada okončam sa njima, možda ću se vratiti. A možda ću i prodati ranč, jer me za njega vežu bolne uspomene. Uvek bi preda mnom bila ona mučna slika bespomoćne Etel, uvek bih video kako bandit pu

Od Portresa ću da uzmem onih pedeset odsto što je zaradio od naše skele, i gledaću da kupim revolver. Od onoga što mi ostane kupovaću hranu.

— To sigurno nije mnogo novca — nastavio je rančer. — Šta ćeš kada ti ponestane?

— Snalaziću se. Vратиću se i opet uzeti novac od skele. A ako budem jako daleko od kuće, radiću negde. Uskoro će žetva i biće posla na imanjima. Uvek mogu da radim nekoliko dana i skupim novca za hranu. Konja imam...

On ućuta i pogleda u Ronkorna.

— Ćika Erih, da li biste otkupili naših pet preostalih konja?

Ronkorn se nasmeja. U tom smehu nije bilo ničeg ves

sam, a da je prethodno svojim očima video kako mu neko ubija najmilije.

Jednom mesečno odlazio je kod Portersa, da uzme pedeset odsto od prihoda od skele, i, morao je priznati, bio je to dobar novac. Imao je prilično novca i od prodatih konja, tako da nije oskudevao ni u čemu.

Nikada ranije nije pio alkohol, pa to nije činio ni sada. Jeo je dvaput dnevno, i to je bilo sve.

Cilj mu je bio da skupi što više novca pre nego što krene na duži put, a odlučio je da to uradi kada bude sasvim siguran da je naučio dobro da nišani.

Govorili su mu da se ne zavarava da će postati dobar revolveraš za tako kratko vreme, jer gađanje i baratanje oružjem uči se godinama, često odmalena, ali Glajm na te pri

— Do grada ima još čitava milja, ali sve je naseljeno i ima još dućana. Ali, sa municijom ima samo još jedan, u samom gradu. Zašto pitaš?

— Kod vas se snabdevaju građani Hantingtona?

— Da, kod mene i kod onog drugog, u gradu. Zove se Felsem, ako te zanima. Nisi mi odgovorio zašto pitaš. Imaš li nekog posebnog razloga za to?

— Kako se uzme... Hteo bih da znam da li su kod vas bila trojica...

— Kada? Bili su i danas, i juče, i svakoga dana — prekinuo je trgovac Glajma. — Dolaze ljudi često, i sami, i udvoje, i više njih...

— Gore, kod Lensforda, bili su pre četiri i po meseca, ali ne znam u kom pravcu su otišli. Jedan od njih bio je izraz

Trgovac je ućutao.

Učinilo mu se da mladić koji stoji pred njim krije strašnu tajnu. Njegovo lice, iako veoma mlado, delovalo je izmučeno, i bilo je izborano i brižno.

— Imaš neke neizmirene račune sa njima? — upitao je čovek.

Mladić klimnu glavom.

— Dugačka je to priča — reče.

— Uvredili su te, ili, nešto gore?

— Gore nego što možete da zamislite... Zahvaljujući njima, ja sam ostao sam... I, što je još strašnije, gledao sam kako mi siluju i ubijaju sestru. S jedne strane otac, obliven krv

Čovek koji je razgovarao sa Glajmom brzo pogleda u onoga koji je stajao pored njega.

Onda su njih dvojica izmenili poglede sa barmenom.

— Znate o kome se radi? — upitao je Glajm.

— Kako da... — počeo je onaj pripiti, ali ga je barmen opomenuo oštrim glasom:

— Umukni, Olere! Opet ti je jezik brži od mozga, a posle će ti đavo biti kriv!

Čovek u kaubojskom odelu, kog je barmen nazvao Oler, omalovažavajućim pogledom odmeri barmena.

— Zašto uvek moraš da budeš na njegovoj strani?! Pune su ti gaće kad

Odjednom, čovek o kom je bila reč, skoči sa stolice. U dva koraka nađe se pored Olera.

Snažno ga udari pesnicom u bradu.

— Rekao ti je Ben da umukneš! Šta se tebe tiče što neko traži Rabiya i Ornita?! Odavno svi znaju da ne treba da reaguju na njihova imena! Znaš i ti šta se događa ako neko uradi nešto što im se ne sviđa!

Oler se uhvati za bradu, i protrlja je.

Nije pokazivao da se uplašio zbog tog udarca.

— Balarde — rekao mu je — ti tvoji nećaci su ubice, to znaš i sam. To svi znaju. Čuo si... Ubili su i oca ovoga momka. Zašto da

še nego što sam znao kada sam ušao ovamo.

Okrenuo se i pošao prema vratima; kada je, napolju prišao svom konju, čuo je korake iza sebe.

Oler je izašao za njim.

— O onoj trojici ne znam mnogo, znam da su prošlog leta radili za Vels Fargo, jedno vreme. Kuda su otišli odavde to ne znam, ali možeš se raspitati i kompaniji. Možda će oni moći da ti kažu nešto.

— Hvala ti, u svakom slučaju. Mnogo si mi pomogao...

*

Jahao je dok se nije smrklo, stalno se osvrćući, jer je očekivao da će Bal

Glajm je izašao na sredinu puta. Stao je naspram Balarda i rekao:

— Brojaću do tri. Kad kažem »tri«, obojica pucamo! Mislim da je to pravedno.

— U redu... — procedio je Balard kroz zube.

— Jedan... — počeo je Glajm. — Dva...

Uzeo je vazduh, i pre nego što je rekao »tri«, Balard je ispalio hitac prema njemu.

Videvši da je Balardov revolver uperen u njegovu glavu, Glajm se brzo sagnuo.

Metak je prozujao tik iznad njegove pognute glave; u istom trenutku, odjeknuše još dva hica.

Glajmov prvi

mislim, ovoga puta uloge će biti izmenjene. Na optuženičkoj klupi na-

ći će se Orint Balard, odnosno Ekstejn, a Glajm Raskin biće svedok. . .

